

P. J. J. COEBERGH †

Op 13 December 1950 overleed te Utrecht Petrus Jacobus Joseph Coebergh in de ouderdom van 75 jaar.

Met hem is heengegaan een collega, die in de jaren vóór de tweede wereldoorlog een belangrijke, vooraanstaande plaats heeft ingenomen op verschillende gebieden van het tandheelkundige leven.

Tot tandmeester bevorderd in 1895 voelde hij zich aanstonds aangesloten tot het onderwijs, waarbij hij vooral getroffen was door de schromelijke tekortkomingen in vergelijking met de toen reeds bestaande mogelijkheden. Bij de ingebruikneming in datzelfde jaar van het voor dit doel verbouwde nieuwe instituut aan de Wittevrouwenstraat belastte hij zich, als een van de twee assistenten van de lector-directeur Dr. D e n t z, met de leiding van de z.g. operatieve cursus en het geven van lessen in de conserverende tandheelkunde. Jarenlang heeft hij deze karig bezoldigde functie met veel toewijding vervuld naast — en zich telkens met moeite losmakend uit — de snel gegroeide praktijk.

Toen in 1911 de Regering er eindelijk toe overging om een staf van docenten te scheppen naast de lector-directeur, was Coebergh een van de benoemde drie (een jaar later vier) lectoren.

Onenigheid en als gevolg daarvan interne moeilijkheden waren oorzaak dat hij vier jaar later alweer ontslag nam en zich geheel aan de praktijk wijdde.

Drie jaar daarna nam John E. Grevers ontslag als directeur, als zodanig opgevolgd door Dr. H. de Groot, tevens lector en belast met het onderwijs in de tandheelkundige chirurgie. Toen deze 10 jaar daarna het directoraat neerlegde en ook de lector J. W. Switters om gezondheidsredenen ontslag had moeten nemen, werd aan Coebergh als opvolger van laatstgenoemde het onderwijs in de conserverende tandheelkunde opgedragen en werd hij tezelfdertijd benoemd tot directeur van het Instituut, onder afstand van zijn belangrijke praktijk. Een jaar na deze ambtsaanvaarding kwam in 1929 de ingebruikneming van het nieuwe, nu al weer verouderde gebouw aan de Jutfaasseweg, alwaar hij tot aan de bevrijding zijn dubbele werkzaamheid heeft vervuld.

Dank zij zijn vroegtijdige relatie met het onderwijs heeft Coebergh vooral in het eerste decennium naar buiten sterk geijverd

voor de dringende verbeteringen, welke de opleiding behoefde en schroomde geen ernstige critiek op de bestaande toestand. Zijn onderwijservaring gaf hem ook in latere jaren herhaaldelijk stof tot beschouwingen, zoals in de rede bij zijn ambtsaanvaarding in 1928, waarin hij pleitte voor een meer natuurwetenschappelijk en medisch-biologisch georiënteerde studie.

Ook aan het verenigingsleven, dat nog in de kinderschoenen stond, nam de jonge C o e b e r g h alras een werkzaam aandeel, waarvan de „Handelingen van het Ned. Tandheelkundige Genootschap” getuigenis afleggen. Weldra gekozen als secretaris, werd hij in de loop der jaren enige malen tot het voorzitterschap van dit gezelschap geroepen.

Aan zijn intrede in het professionele contact ging nog een belangrijke activiteit vooraf. Hoewel niet meer behorende tot de studerende was hij in 1897 met S. B l a a u w de oprichter van „John Tomes” en de eerste voorzitter, daarna ere-lid.

Aan de wetenschappelijke werkzaamheden in verenigingsverband heeft hij in de vele jaren een reeks bijdragen geleverd, welke getuigen van een immer parate belangstelling in de verrassende vorderingen, welke speciaal de eerste decennia van deze eeuw kenmerkten. Vooral de nieuwe middelen en methoden met betrekking tot de tandbehoudkunst hadden zijn bizondere aandacht. In de praktijk heeft hij zich dan ook als een pionier daarvan doen kennen.

De opkomst van de orthodontische behandeling, vooral na de publicatie van Angle's principes en apparatuur vond in hem alras een geestdriftig aanhanger en verschillende van zijn voordrachten en mededelingen hadden hierop betrekking.

Zijn wetenschappelijke bijdragen kenmerkten zich steeds door zelf-critiek, voorzichtigheid van formulering en het in acht nemen van een zekere reserve, uit een welhaast overdreven vrees voor ver gaande conclusies of te hoge verwachtingen.

Ook in het buitenland was C o e b e r g h geen onbekende, zijn desbetreffende relaties vonden hun uitdrukking in het lidmaatschap van de Deutsche Academie der Naturwissenschaften te Berlijn in 1934.

Het belangrijkste werk in eigen ogen vormde de in 1938 verschenen „Handleiding voor de Conserverende Tandheelkunde”, welke als een samenvatting kan worden beschouwd van al hetgeen naar zijn mening voor de vorming van de aanstaande tandarts aan de hand van zijn onderwijs van belang was. Een nieuwe druk had reeds zijn aandacht.

In zijn veeljarige werkzaamheid als docent en als examinerator is zijn persoonlijke bemoeiing met de praktische opleiding vooral, van grote invloed geweest op de talrijke generaties van zijn leerlingen.

Het wel en wee van het Tijdschrift heeft door alle jaren heen onverzwakt zijn belangstelling gehad. Gedurende de uitgave door het „Gezelschap van Tandheelkundigen” van 1902 tot 1918 heeft C o e b e r g h daarvan deel uitgemaakt en zich gezet tot de taak, welke dit lidmaatschap ieder van hen oplegde. Verstoordheid van de bezetter (in 1942) over de inhoud deed hem eigener beweging in de

bres springen. In de laatste jaren heeft hij zich belast met de omvangrijke, langdurige en veel accuratesse vergende samenstelling van het nieuwe Register, dat in 1948 het licht zag en van grote waarde is als leidraad bij het raadplegen van de oude jaargangen.

Door de politieke gebeurtenissen werd C o e b e r g h's positie in de tandheelkunde tijdens en na de bezetting geheel op de achtergrond gedrongen. Desondanks kan zijn persoon en betekenis niet los gedacht worden van de ingrijpende ontwikkeling, welke de Nederlandse tandheelkunde in de halve eeuw van zijn professionele en didactische werkzaamheid heeft doorgemaakt.

P. H. BUISMAN

NEDERLANDSCHE ARPA

(Association pour les recherches sur les parodontopathies)

Het nieuwe bestuur der Ned. ARPA is als volgt samengesteld:

F. D u i j v e n s z, Voorzitter

D. F. V e l d k a m p, Vice-voorzitter

H. K. M i c h a e l i s, 1e secretaris. „Sunny-Home” Noordwijk-Zee, Tel. K1719—2509

L. C o p p e s, 2e secretaris. Vondelstr. 23 Amsterdam, Tel. K2900—84973

K. G r o u s t r a, Penningmeester